

ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

นักสังคมวิทยา และนักจิตวิทยาในยุคปัจจุบันนี้ ต่างหันมาสนใจและตระหนักถึงความสำคัญของจารีตประเพณี เพราะจารีตประเพณีเป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่งต่อสังคม ดังที่ Broom¹ ได้ให้ทัศนะไว้ว่า "จารีตประเพณีเป็นสิ่งกำหนดพฤติกรรมที่ไปสู่เป้าหมาย (Goal) กำหนดความพฤติกรรมใดเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมกับกาลเทศะ และสถานะการณ์ก่อให้เกิดความเป็นระเบียบขึ้นในสังคม" นอกจากนี้จารีตประเพณีจะเป็นสิ่งสำคัญต่อความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลแล้ว จารีตประเพณียังเป็นตัวประกอบที่สำคัญอันหนึ่ง ที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพของบุคคล ดังที่ Koller² ได้ให้ทัศนะไว้ว่า "จารีตประเพณีเป็นสิ่งที่สร้างขึ้นอย่างมีกฎเกณฑ์และมีแนวโน้มที่จะซึมซาบ (Internatize) เขาเป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพ" ดังนั้นการที่จารีตประเพณีเป็นสิ่งกำหนดพฤติกรรมและบุคลิกภาพ จึงเป็นตัวกำหนดบทบาทที่คาดหวัง (Role Expectation) ของบุคคลว่าเมื่ออยู่ในบทบาทใด (Role) ควรจะมีพฤติกรรมอย่างไร จึงจะเป็นที่ยอมรับของสังคม ด้วยเหตุนี้จึงถือได้ว่าจารีตประเพณีเป็นจักรกลสำคัญที่อยู่เบื้องหลัง คอยควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ในสังคม ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันและสอดคล้องต่อกัน ซึ่งการที่จารีตประเพณีกำหนดพฤติกรรมลงไปอย่างแนบชิดนี้ จะเป็นการช่วยลดพฤติกรรมที่ขัดแย้งระหว่างบุคคลกับบุคคลให้ลดลง

¹Leonard Broom and Philip Selznick, Sociology, Harper Row, New York, 1963, p. 135

²Marvln R.Koller and Marvld C.Canse, Modern Sociology. Holf, Reinhart, New York, 1965, p.p. 66 - 69.

ในระยะ ๒๐ ปีที่ผ่านมา สภาสังคมและวัฒนธรรมไทย ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้อาจเป็นผลเนื่องมาจากการรับเอาอารยธรรมของตะวันตกเข้ามาเป็นแบบแผนทั้งทางด้านการเมือง การปกครอง ระบบการศึกษา และระบบเศรษฐกิจ มาตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยที่พระองค์ทรงขอเชิญผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศ เข้ามารับช่วยเหลือในการอบรมข้าราชการไทยใหม่ ความรู้และไต่ทรงส่งพระราชโอรสและนักเรียนที่สอบชิงทุนได้ไปศึกษาวิชาการด้านต่าง ๆ เพื่อนำเอาความรู้เหล่านั้นมาปรับปรุงประเทศ และในปี ๒๔๗๕ คณะราษฎรได้ทำการ เปลี่ยนการปกครองจากระบบสมบูรณาญาสิทธิราช มาเป็นระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นแนวการปกครองตามแบบตะวันตก จึงเป็นผลทำให้อารยธรรมตะวันตกเข้ามามีอิทธิพลต่อสังคมไทยมากขึ้น และนอกจากนี้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ ๑ ที่เริ่มในปี ๒๕๐๔ ก็มีนโยบายและจุดมุ่งหมายส่วนใหญ่ว่าจะเร่งรัดพัฒนา เศรษฐกิจให้เป็นไปตามแบบชาติที่เจริญแล้วทางตะวันตก ด้วยสาเหตุเหล่านี้ จึงทำให้อารยธรรมตะวันตกหลั่งไหลเข้ามาในสังคมไทยอย่างรวดเร็วและมากขึ้นเป็นลำดับ ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและปัญหาขึ้นกับสังคมไทยในหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาทางด้านจารีตประเพณี ทั้งนี้เพราะจารีตประเพณีของประเทศตะวันตกเป็นจารีตประเพณีที่ถูกกำหนดขึ้นโดยมีรากฐานและค่านิยมของสังคมระบอบประชาธิปไตย และสภาพแวดล้อมแบบอุตสาหกรรม ซึ่งต่างจากจารีตประเพณีไทย ซึ่งกำหนดขึ้นจากรากฐานของความเชื่อและค่านิยมของสังคมในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชและสภาพแวดล้อมแบบกสิกรรม ดังนั้นจารีตประเพณีของตะวันตกส่วนใหญ่จึงไม่สามารถที่จะผสมผสานเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับของไทยได้ จึงก่อให้เกิดความแตกแยก การเปลี่ยนแปลงและความไม่มั่นคงต่อจารีตประเพณีไทย ทำให้ผู้ที่อยู่ในสังคมเกิดความไม่

^๓ พัทธยา สายหนู, "สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการทางสังคมของประเทศไทยวารสารสังคมศาสตร์ ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๑๒ หน้า ๑๔

แน่ใจว่าควรจะมีสื่อจารีตประเพณีใด หรือควรจะมีจารีตประเพณีใด ซึ่งเป็นผลก่อให้เกิดความขัดแย้งขึ้นในระหว่าง ปู่ย่าตายาย พ่อแม่ และหลาน นั่นก็คือเกิดมีช่องว่างระหว่างรุ่น (Generation Gap) ทำให้แต่ละรุ่นขาดความเข้าใจในพฤติกรรมของกันและกัน และยังก่อให้เกิดความขัดแย้งขึ้นในระหว่าง ลูกศิษย์กับครู คนในเมืองกับคนในชนบท เพศหญิงกับเพศชาย ซึ่งนั่นก็คือการขัดแย้งระหว่างคนหัวเก่ากับคนหัวใหม่นั้นเอง เพราะกลุ่มหัวเก่าเป็นบุคคลที่มีแนวโน้มที่จะรักษาจารีตประเพณีดั้งเดิมที่ตนเคยประพฤติปฏิบัติอยู่จนเคยชิน และไม่ยอมเปลี่ยนแปลงสภาพความเป็นอยู่ที่ตนเคยเป็นง่าย ๆ ส่วนกลุ่มหัวใหม่ เป็นบุคคลที่มีแนวโน้มที่จะยอมรับ มีความสนใจ และมีการแสดงออก (Self Expression) ต่อสิ่งใหม่ ๆ การขัดแย้งอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงจารีตประเพณีนี้ถ้ามีปริมาณมากขึ้นและรุนแรงมากขึ้น จะก่อให้เกิดปัญหาสังคมทางคานทาง ๆ เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาทางเพศสัมพันธ์ ปัญหาการฆ่าตัวตาย ปัญหาบุคลิกภาพของคนรุ่นใหม่ ฯลฯ ดังที่ Kimbal^๕ ได้ให้ทัศนะไว้ว่า "การเปลี่ยนแปลงจารีตประเพณีอย่างรวดเร็ว ก่อให้เกิดความขัดแย้งและไม่มั่นคงขึ้นในระหว่าง สามีกับภรรยา ลูกกับพ่อแม่ และในระหว่างพี่กับน้อง" นอกจากนี้ Broom^๖ ยังได้ให้ทัศนะไว้ว่า "การเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างรวดเร็ว ทำให้จารีตประเพณีอ่อนลง ขอบเข็มน้อยลง ๆ ที่มีต่อบุคคลในสังคมลดน้อยลง ในขณะที่เดียวกัน บุคคลจะขาดความรู้สึกปลอดภัย เกิดความไม่แน่ใจว่าจะไร เป็นสิ่งที่ผิดอะไร เป็นสิ่งที่ถูก"

⁴ Mavin E. Shaw, Scales for the Measurement of Attitude, Mc. Graw - Hill Book Company, New York, 1967, p. 6

⁵ Young Kimbal and Mack W. Raymand, Sociology and Social life. American Book Company, New York, 1959, p. 95

⁶ Broom, Op.Cit. p. 138

และ Durkeim ได้ทำการศึกษาอัตราการฆ่าตัวตายที่เพิ่มขึ้น พบว่าสาเหตุสำคัญ
ส่วนหนึ่งมาจาก ความขัดแย้ง การขาดความมั่นคงและขาดความชัดเจนในจารีตประเพณี

ควยเหตุที่การเปลี่ยนแปลงจารีตประเพณีก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมต่าง ๆ กิ่งที่
กล่าวมาแล้วนี้ จึงทำให้หลาย ๆ ประเทศหันมาสนใจศึกษาคนคววเกี่ยวกับปัญหาการเปลี่ยน
แปลงจารีตประเพณี โดยการศึกษาว่าจารีตประเพณีใดบางที่มีความขัดแย้งขึ้นในระหว่าง
บุคคลกลุ่มต่าง ๆ ประเทศที่ไคเริ่มทำการวิจัยไปแล้วไคแก่ ฮองกง ยูโกสลาเวีย ญี่ปุ่น
และสหรัฐอเมริกา ส่วนในประเทศไทยยังไม่มีผู้ไคไคทำการวิจัยในเรื่องนี้มาก่อน ผู้วิจัย
จึงเกิดความสนใจใคร่ที่จะศึกษาในเรื่องนี้ โดยไคเลือกทำการวิจัยเฉพาะจารีตประเพณี
ที่เห็นว่ามีกรเปลี่ยนแปลงและเกิดความขัดแย้งขึ้นมอย ๆ ในเกือบทุกคร้วเรือน ซึ่งไคแก่

๑. เรื่องการให้เด็กตัดสินใจควยตนเอง
๒. เรื่องการลงโทษเด็กเมื่อเด็กกระทำผิด
๓. เรื่องการเชื่อฟังความคิดเห็นของผู้ที่มีอายุมากกว่า
๔. เรื่องการใช้วิธีการคุมกำเนิด
๕. เรื่องการปล่อยให้เด็กสาวออกไปเที่ยวนอกบ้านตามลำพัง
๖. เรื่องการแยกเด็กหญิง-ชายให้เรียนคนละแห่ง
๗. การแต่งงานกับคนต่างชาติศาสนา
๘. การมีบุตรหลาย ๆ คน
๙. การนุ่งกระโปรงสั้น
๑๐. การเครงครัดต่อศาสนาของตน

⁷George Simpsom, A Summary and Interpretation of Emile Durkheim, Le Suicide, Glencoe, the Free Press 1951, p.p. 341 - 343.

ผลการวิจัยที่ได้นี้จะช่วยให้เกิดความเข้าใจตรงกัน มีความเห็นอกเห็นใจคนต่างรุ่นมากขึ้น และปรับประสาน ความคิด ความประพฤติ ให้สอดคล้องกัน ในระหว่างบุคคล กลุ่มต่าง ๆ ที่อยู่ทางสภาพแวดล้อม ทางรุ่นและทางเพศ เป็นการช่วยควบคุมการเปลี่ยนแปลงใหม่ที่มีความขัดแย้งและปะทะกันน้อยที่สุด แต่เนื่องจากเวลาที่ใช้ในการทำวิจัยมีน้อย ผู้วิจัยจึงได้ทำเฉพาะทัศนคติที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงจารีตประเพณีเท่านั้น เพราะเห็นว่าทัศนคติเป็นเรื่องสำคัญเรื่องหนึ่ง ตามที่ Remmers and Gage ได้ให้ทัศนะไว้ว่า "ทัศนคติมีผลต่อพฤติกรรม รมคือ เป็นสิ่งเราให้แสดงพฤติกรรม รมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมาตามที่มีทัศนคติอยู่ ทำให้สามารถทำนายพฤติกรรม รมของบุคคลได้ ถ้าเราสามารถรู้วาทคนนั้นมีทัศนคติอย่างไรอยู่" และ Crow And Crow ได้ให้คำนิยามไว้ว่า "ทัศนคติต่อสิ่งใด ๆ เป็นความพร้อมความเอนเอียงหรือแนวโน้มที่จะกระทำหรือแสดงปฏิกิริยาอย่างใดอย่างหนึ่งต่อสิ่งนั้น เช่น จะเข้าหาหรือหลีกเลี่ยง เป็นต้น" จากความเห็นของนักจิตวิทยาต่างได้กล่าวมานี้ ทางก็มีความเห็นพ้องกันว่า ทัศนคติเป็นค่านิยมที่ชี้นำทิศทางที่สำคัญอันหนึ่งของพฤติกรรม

เอกสาร ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและเหตุผลในการตั้งสมมุติฐาน

ในปี พ.ศ. ๒๕๐๐ นางสาวสลิลลา วรธนินจนริยา ได้ทำการศึกษาเรื่องทัศนคติของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีต่อศาสนา โดยใช้ประชากรที่เป็นนิสิตปีสุดท้ายของ ๕ คณะ ผลปรากฏว่า ทัศนคติของนิสิตหญิงและชายที่มีต่อศาสนาจะแตกต่างกันอย่าง

⁸ H.H. Remmers and N.L.Gage, Educational Measurement and Evaluation. Harper & Brothers Publishers, New York, 1955 p.359

⁹ Lester D.Crow and Alice Crow, Child Psychology Barnes & Noble Inc. New York, 1960, p. 267

^{๑๐} สลิลลา วรธนินจนริยา, การศึกษาทัศนคติของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีต่อศาสนา วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ.๒๕๐๒

มีนัยสำคัญที่ระดับ .๑๑ และจากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย นิสิตหญิงมีทัศนคติที่เห็นชอบ
 ควบกับศาสนามากกว่านิสิตชาย เห็นความจำเป็นและประโยชน์ของศาสนามากกว่านิสิตชาย

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๒ นางสาวสิริรัตน์ พงษ์พันธ์^{๑๒} ได้ทำการศึกษาทัศนคติต่อการ
 เปลี่ยนแปลงทางสังคมเกี่ยวกับการคุมกำเนิด โดยใช้ นิสิตวิชาเอกคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์
 และนิสิตวิชาเอกภาษาไทย - ภาษาอังกฤษ ของวิทยาลัยประสานมิตร ปีที่ ๔ ผลปรากฏว่า
 นิสิตชายมีทัศนคติที่ดีกว่านิสิตหญิง

ในปี พ.ศ. ๒๕๐๓ Marsh And O'Hara^{๑๓} ได้ทำการศึกษาทัศนคติที่มีต่อ
 ครอบครัวและการแต่งงานของนิสิตในไต้หวัน โดยใช้ นิสิตปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยในเมือง
 ไทเป ปรากฏว่า ในเรื่องกรรมรวมเด็กหญิง-ชายวัยรุ่นนี้ให้เรียนคนละแห่ง นิสิตชายนิยมการ
 เรียนแบบรวมมากกว่านิสิตหญิง

และ Barry^{๑๔} ได้กล่าวถึงความแตกต่างระหว่างเพศหญิงและเพศชายไทยไว้ว่า
 ชายไทยไม่ค่อยเก็บความรู้สึกเหมือนเพศหญิง เป็นบุคคลที่มีชีวิตขึ้นอยู่กับเหตุผลและจริยธรรม
 และมักจะตัดสินใจต่าง ๆ ควบเหตุผล ส่วนเพศหญิงเป็นพวกที่ค่อนข้างจะหัวแก พยายามรักษา
 ขนบธรรมเนียมและคุณค่าต่าง ๆ ของประเทศไว้

^{๑๒} สิริรัตน์ พงษ์พันธ์, "การศึกษาทัศนคติต่อการคุมกำเนิด" รายงานการสร้าง
เครื่องมือวัดทัศนคติ วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร พ.ศ. ๒๕๑๒

¹³ Robert M.Marsh and Albert R.O.'Hara, Attitudes Toward
 Marriage and the Family in Taiwan, The American Journal of
Sociology, July 1961, Vol. LXVII, No. 1 p.p. 28 - 32

¹⁴ Jean, S.J.Barry, A Study in Attitude Change. Cornell
 Thailand. Project May, 1967, No.7 p. 56

จากผลการวิจัย ย่อมเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงแนวโน้มของความแตกต่างในระหว่างเพศหญิงกับเพศชาย กล่าวคือเพศหญิงเป็นกลุ่มที่ค่อนข้างหัวเก่า ไม่ค่อยยอมเปลี่ยนแปลงจารีตประเพณีที่ตนเคยยึดถือมาแต่ครั้งเดิมง่ายเหมือนกับเพศชาย ซึ่งจัดได้เป็นกลุ่มคนหัวใหม่ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงอาศัยผลการวิจัยนี้เป็นแนวทางในการตั้งสมมุติฐานในข้อที่ ๑ โดยตั้งว่ากลุ่มเพศหญิงมีทัศนคติที่คัดค้านการเปลี่ยนแปลงจารีตประเพณีน้อยกว่าเพศชาย ในจารีตประเพณีของคนหัวใหม่ และเพศหญิงมีทัศนคติที่ดีกว่าเพศชาย ในเรื่องของจารีตประเพณีของคนหัวเก่า

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๒ นายธงชัย ชิวปรีชา^{๑๕} ได้ทำการศึกษาทัศนคติต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมของบุคคลระดับต่าง ๆ โดยใช้ประชากรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ปรากฏว่า ในเรื่องการนุ่งกระโปรงสั้น ทั้งกลุ่มผู้ใหญ่และกลุ่มนักเรียนต่างจังหวัด มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อเรื่องนี้ แต่เมื่อเปรียบเทียบกันแล้ว ผู้ใหญ่มีทัศนคติที่ไม่ดีมากกว่า สำหรับนักเรียนในพระนครศรีอยุธยา - อยุธยา มีทัศนคติที่ดีต่อเรื่องนี้

เสถียรโกเศศ^{๑๖} ได้เขียนเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงจารีตประเพณีไว้ว่า ชนชาติที่มารวมกันเป็นสังคมใหญ่ ย่อมประกอบด้วยคนหลายวัยและหลายจิตใจ ถ้าแบ่งคนเหล่านี้ ออกอย่างคร่าว ๆ ก็แบ่งเป็น ๓ จำพวกคือ

๑. คนแก่ คนจำพวกนี้ มีจิตใจและความรู้สึกนึกเห็นเป็นอย่างเก่า สิ่งใดที่ตนเคยเดินเป็นร่องรอยมาแล้วจนเคยชิน เห็นว่าเห็นความสะดวกสบายอยู่แล้วก็ไม่อยากออกจากร่องที่เคยชินอยู่ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คนแก่เป็นผู้ไม่ค่อยยอมเปลี่ยนแปลงประเพณีเดิมให้ เป็นไปตามการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมซึ่งมีใหม่ ให้เข้ากันได้กับสมัยสมกับความต้องการแห่งความเจริญก้าวหน้า ทั้งนี้เพราะเห็นว่า ประเพณีคือร่องที่เคยเดินคืออยู่แล้ว ไม่ยอม

^{๑๕} ธงชัย ชิวปรีชา, "ทัศนคติต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมของบุคคลระดับต่าง ๆ" รายงานการสร้างเครื่องมือวัดทัศนคติ วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร พ.ศ. ๒๕๑๒

^{๑๖} เสถียรโกเศศ, การศึกษาเรื่องประเพณีไทย ราชบัณฑิตยสถาน ๒๕๐๔ หน้า ๑๘-๒๓

ถอนตนออกจากร่องที่เคยเดินจนเป็นร่องลึก ไม่สนใจและไม่เอาธุระกับสิ่งอื่น ซึ่งอยู่นอก
ร่องของตน เป็นจำพวกร่องลึก ถอนตนไม่ขึ้นจากร่องที่ตนเคยเดินอยู่ ถ้าใครมาฉุดขึ้น
จากร่องก็เดินงงกลายเป็นร่องไป

๒. คนกลางคน เป็นคนที่มีความคิดและจิตใจในการริเริ่มที่จะปรับปรุงแก้ไขประเพณี
เดิมที่เห็นวาลาสมัยแล้ว ให้ความเจริญก้าวหน้า เข้ากันได้เหมาะสมกับสมัยของโลกซึ่งมีการ
เปลี่ยนแปลงไปมากแล้ว คนจำพวกนี้จัดว่าเป็นคนทันสมัย เหมาะแก่สมัยเพราะไม่ทิ้ง
ประเพณีเดิมของตน อันเป็นสัญลักษณ์ของตนให้สูญหรือขาดตอนไป แต่ในคราวเดียวกัน
รู้จักปรับปรุง และเปลี่ยนแปลงประเพณีเดิมของตน ให้อุบัติภาพเป็นประเพณีใหม่ มีชีวิตเข้า
กันได้เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมอยู่

๓. คนวัยรุ่น เป็นคนที่มีความคิด และจิตใจคล้ายคนจำพวกที่สอง แต่วัยรุ่นแรงกว่า
เห็นว่าประเพณีเดิมประเพณีใดที่ไร เหตุผลและเกาศรักราแล้วขึ้นรักษาเอาไว้ ก็รังแต่
จะถ่วงความเจริญ ถึงจะแก้ไขปรับปรุงอย่างไรก็ไม่ไหวเพราะซากเก่าซึ่งทำให้เสียหาย
ยังเหลืออยู่ เมื่อเป็นเช่นนี้ ก็ควรเลิกทิ้งประเพณีเดิมที่เห็นอยู่ประจักษ์แจ้งว่าไม่ดีและ
เสียหายให้เด็ดขาด อย่าให้เหลือเป็นเยื่อใยไว้ คนจำพวกนี้ก้าวหน้าและล้ำสมัย

จากผลการวิจัยและบทความ ที่กล่าวไปแล้วนี้ พอที่จะทำให้เห็นได้ว่าในระหว่างคน
สูงอายุ คนกลางคน และคนวัยรุ่น มีความคิดและทัศนคติที่แตกต่างกันไป จัดได้ว่ากลุ่มสูงอายุ
เป็นพวกหัวเก่า เพราะผู้สูงอายุผ่านโลกมามากได้เห็นตัวอย่างต่าง ๆ ทั้งทางที่ดีและไม่ดี
จึงมีความรอบคอบรัดกุม มองอะไรก็มองอย่างลึกซึ้งไม่มองเพียงผิวเผิน และประกอบกับ
ผู้ใหญ่มีแบบแผนหรือแนวการประพฤติปฏิบัติของตนเองอย่างมั่นคงแน่นอน และเคยชิน จึง
ยากที่จะเปลี่ยนแปลง ส่วนกลุ่มกลางคน เป็นกลุ่มที่อยู่ระหว่างความเก่ากับความใหม่ จึงมักจะ
เป็นผู้ที่ยอมรับทั้งของใหม่และของเก่า พยายามปรับให้เข้ากันได้และให้เขาสภาพแวดล้อม
ส่วนกลุ่มวัยรุ่น เป็นวัยที่ชอบความแปลกใหม่ เพราะเด็กวัยนี้เป็นวัยที่ชอบลองดีกับสิ่งใหม่ ๆ
เด็กวัยนี้ยังมีชีวิตที่แจ่มสว่าง ไม่มีหลักยึดเหนี่ยวอย่างมั่นคง สามารถเปลี่ยนแปลงได้ง่าย

ดังนั้นเด็กจึงมีความสามารถในการปรับตัวและยอมรับสิ่งใหม่ ๆ ได้ดีกว่าผู้สูงอายุ และวัยกลางคน จากแนวความคิดนี้ผู้วิจัยจึงได้นำมาตั้งเป็นสมมุติฐานในข้อที่ ๒ เกี่ยวกับเรื่องวัย โดยถือว่า "กลุ่มวัยรุ่น กลุ่มกลางคน และกลุ่มสูงอายุ มีทัศนคติต่อการเปลี่ยนแปลงจารีตประเพณีต่างกัน โดยที่กลุ่มสูงอายุมีทัศนคติที่ตื่นอยกว่ากลุ่มกลางคน และกลุ่มกลางคนมีทัศนคติที่ตื่นอยกว่ากลุ่มวัยรุ่น ในจารีตประเพณีของคนหัวใหม่ และกลุ่มสูงอายุมีทัศนคติที่ตื่นมากกว่ากลุ่มกลางคน กลุ่มกลางคนมีทัศนคติที่ตื่นกว่ากลุ่มวัยรุ่น ในจารีตประเพณีของคนหัวเก่า"

จากทฤษฎี Socio - Cultural Theory of Social Change ของ William G. Sumner ได้กล่าวไว้ว่า "ตัวการที่สำคัญที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม คือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ซึ่งสิ่งนี้ก่อให้เกิดการปรับปรุง สะสม การแพร่กระจาย (Diffusion) ทางวัฒนธรรม" ดังนั้นจากทฤษฎีนี้ สิ่งประดิษฐ์และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ก็จะมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจารีตประเพณีด้วย เพราะจารีตประเพณีเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม และเป็นที่ยอมรับกันว่า ในเมืองเช่นในกรุงเทพฯ - ชนบุรี ได้มีการนำเอาเทคโนโลยีใหม่ ๆ เขามาใช้กันอย่างแพร่หลายมากกว่าในชนบท ดังนั้นทัศนคติที่มีต่อจารีตประเพณีไทยของบุคคลที่อยู่ในกรุงเทพฯ - ชนบุรี จึงมีความแตกต่างไปจากชนบท

จากทฤษฎีผู้วิจัยจึงใช้เป็นแนวทางในการตั้งสมมุติฐานในข้อที่ ๓ โดยตั้งว่า "ทัศนคติของกลุ่มในชนบทดีกว่ากลุ่มในเมืองในจารีตประเพณีของคนหัวเก่า และทัศนคติของกลุ่มในชนบทไม่ดีกว่ากลุ่มในเมือง ในจารีตประเพณีของคนหัวใหม่"

17 Allen Hart Miller and Ogburn Nimkoff, Technology and Social Change. Holf, Rinehart and Winston, New York, 1966
p.p. 75 - 76

สรุปสมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า

๑. เพศหญิงมีทัศนคติที่ดีกว่าเพศชายในจารีตประเพณีของคนหัวเก่า และมีทัศนคติที่ไม่ดีมากกว่าเพศชาย ในจารีตประเพณีของคนหัวใหม่
๒. กลุ่มสูงอายุมีทัศนคติที่ดีกว่ากลุ่มกลางคน กลุ่มกลางคนมีทัศนคติที่ดีมากกว่ากลุ่มวัยรุ่น ในจารีตประเพณีของคนหัวเก่า และกลุ่มสูงอายุมีทัศนคติที่ไม่ดีกว่ากลุ่มกลางคน กลุ่มกลางคนมีทัศนคติที่ไม่ดีมากกว่ากลุ่มวัยรุ่น ในจารีตประเพณีของคนหัวใหม่
๓. กลุ่มในชนบทมีทัศนคติที่ดีกว่ากลุ่มในเมือง ในจารีตประเพณีของคนหัวเก่า และกลุ่มในชนบทมีทัศนคติที่ไม่ดีมากกว่ากลุ่มในเมือง ในจารีตประเพณีของคนหัวใหม่

ความมุ่งหมายทั่วไป

เพื่อศึกษาความบุคคลต่างวัย ต่างสภาพแวดล้อม และต่างเพศ มีทัศนคติต่อการเปลี่ยนแปลงจารีตประเพณีไปในทางที่ดีหรือไม่ดี และเพื่อจะศึกษาถูกระบวนของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

ความมุ่งหมายเฉพาะ

๑. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบ ทัศนคติของเพศหญิงกับเพศชายที่มีต่อจารีตประเพณี
- ๑๐ เรื่องว่าแตกต่างกันอย่างไร
๒. เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ในระหว่างกลุ่มสูงอายุ กลุ่มกลางคน และกลุ่มวัยรุ่น ในจารีตประเพณีทั้ง ๑๐ เรื่อง
๓. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติของกลุ่มคนที่อยู่ในเมืองกับกลุ่มที่อยู่ในชนบท ว่ามีทัศนคติต่อจารีตประเพณีทั้ง ๑๐ เรื่องแตกต่างกันอย่างไร

ขอบเขตของการวิจัย

๑. เนื่องจากเรื่องของจารีตประเพณี เป็นเรื่องที่กว้างขวางยากแก่การจะศึกษาได้ทั่วถึง ฉะนั้นในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้จำกัดขอบเขตของการศึกษาโดยเฉพาะเรื่อง
- การให้ยูเยาว์ตัดสินใจด้วยตนเอง
 - การลงโทษ เด็กเมื่อเด็กกระทำผิด
 - การนับถือ เชื้อพ้องความคิดเห็นของผู้ที่มีอายุมากกว่า
 - การใช้วิธีการคุมกำเนิด
 - การปล่อยให้เด็กสาววัยรุ่นออกไปเที่ยวนอกบ้านตามลำพัง
 - การแยกเด็กหญิงชายวัยรุ่นให้เรียนคนละแห่ง
 - การแต่งงานกับคนต่างชาติศาสนา
 - การมีบุตรหลาย ๆ คน
 - การนุ่งกระโปรงสั้น
 - การเคร่งครัดต่อศาสนาของตน

๒. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ เลือกมาเฉพาะบางจังหวัดเท่านั้น ซึ่งได้แก่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดอ่างทอง และกรุงเทพฯ - ชนมบุรี ดังนั้นการนำผลการวิจัยไปใช้กับประชากรกลุ่มอื่น ๆ อาจจะได้ผลที่แตกต่างไปจากการวิจัยนี้

คำจำกัดความ

จารีตประเพณี หมายถึงกฎเกณฑ์ที่กำหนดพฤติกรรมของมวลสมาชิกในสังคมให้เป็นไปตามทำนองคลองธรรม ถือว่าเป็นสิ่งที่มีค่างยต่อส่วนรวม ถ้าใครฝ่าฝืนหรือคเว้นไม่กระทำตามจารีตประเพณี ก็จะได้รับกรลงโทษโดยกฎเกณฑ์ทางสังคม (Social Sanction) ซึ่งอาจจะลงโทษโดยการไม่ยอมคบค้าสมาคมด้วย ตินินินนทท ทูถูกทูนหมิ่น ฯลฯ

การให้เด็กตัดสินใจด้วยตนเอง หมายถึงการให้เด็กวัยรุ่นคิดตัดสินใจกระทำในสิ่งที่เด็กเห็นว่าสมควรจะทำ โดยไม่ต้องนำมาปรึกษาผู้ใหญ่

การลงโทษเด็ก เมื่อเด็กกระทำความผิด หมายถึงการลงโทษโดยการเขียนตีเมื่อเด็กทำความผิด

การเชื่อฟังความคิดเห็นของผู้ที่มีอายุมากกว่า หมายถึงการเชื่อฟังคำแนะนำ ตักเตือนของผู้ที่มีอายุมากกว่าตน ซึ่งอาจจะเป็นญาติหรือไม่ใช่ญาติพี่น้อง

การคุมกำเนิด หมายถึงการ ควบคุมไม่ให้มีบุตร โดยวิธีการผ่าตัด รับประทานยาใส่ห่วง ฯลฯ

การปล่อยให้เด็กสาววัยรุ่นออกไปเที่ยวนอกบ้านตามลำพัง หมายถึงการปล่อยให้เด็กสาววัยรุ่นออกไปเที่ยวโดยไม่มีผู้ใหญ่ควบคุมไป ซึ่งอาจจะไปคนเดียวหรือไปกับเพื่อนเพศเดียวกันตามลำพัง

การแยกเด็กหญิงชายวัยรุ่นให้เรียนคนละแห่ง หมายถึงการแยกเด็กหญิง-ชายวัยรุ่นให้เรียนคนละโรงเรียน

การแต่งงานกับคนต่างชาติศาสนา หมายถึงการแต่งงานกับบุคคลที่ไม่ใช่คนไทยและคนจีน

การมีบุตรหลาย ๆ คน หมายถึงการมีบุตรเกิน ๕ คน

การนุ่งกระโปรงสั้น หมายถึงการนุ่งกระโปรงเหนือ เข่าขึ้นมาประมาณ ๑๐ นิ้ว

การเคร่งครัดต่อศาสนาของตน หมายถึงการปฏิบัติตามคำสั่งสอนของศาสนาของตน
ทัศนคติ หมายถึงความรู้สึก ความเชื่อ ความนิยม ที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งมีทั้งทิศทางและน้ำหนัก โดยที่ทางบวกก็จะเห็นว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่ดี ชอบ สนับสนุน และทางลบก็จะเห็นว่าสิ่งนั้นไม่ดี ไม่ชอบ และคัดค้าน การที่จะมีทัศนคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในทางใดทางหนึ่งและน้ำหนักไปทางใดทางหนึ่งนั้น ก็ย่อมมีความแตกต่างกันไปอีก ตามมาตราที่ใช้วัด ในการวิจัยครั้งนี้วิจัย ใช้มาตราน้ำหนัก ๗ ชั้น ตั้งแต่บวกสามถึงลบสาม

กลุ่มผู้สูงอายุ หมายถึงคนในกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไป

กลุ่มคนกลางคน หมายถึงคนในกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุตั้งแต่ ๓๕ - ๕๐ ปี
 กลุ่มเด็กวัยรุ่น หมายถึงคนในกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุตั้งแต่ ๑๓ - ๑๘ ปี
 เพศ หมายถึง ผู้หญิง ผู้ชาย ในกลุ่มตัวอย่าง
 ความแตกต่างทางสภาพสังคม ในที่นี้หมายถึงความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างในเรื่อง
 สภาพแวดล้อมที่กลุ่มตัวอย่างพักอาศัยอยู่ ซึ่งได้แก่เมืองหลวง และชนบท

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัยครั้งนี้

๑. ทำให้ทราบถึง ทักษะคติ ความเชื่อ ความนิยมของบุคคลในระดับต่าง ๆ ที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงจารีตประเพณี
๒. จะเป็นประโยชน์ในค่านครอบครัว ช่วยลดความขัดแย้งในระหว่างบุคคลรุ่นต่าง ๆ ในครอบครัว เป็นแนวทางในการปรับตัวเข้าหากัน สร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน
๓. จะเป็นประโยชน์ในทางการศึกษา กล่าวคือจะเป็นแนวทางสำหรับนักการศึกษาในอันที่จะอบรมสั่งสอนให้สอดคล้องกับจารีตประเพณีที่เปลี่ยนไป
๔. จะเป็นประโยชน์ในด้านการแนะแนว ช่วยใหญ่แนะแนวเข้าใจถึงความขัดแย้งต่าง ๆ อันเป็นปัญหาของสังคมในปัจจุบันนี้ ช่วยให้เข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งจะช่วยให้การให้คำแนะนำปรึกษาในเรื่องต่าง ๆ สมารถมีผลดียิ่งขึ้น
๕. เพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษา เรื่องจารีตประเพณีให้กว้างขวางต่อไป

